

Ürit nr. 9 marks

MEIE MATS

Tallinn, Harju, 46/15 ♦ Nädalleht ♦ 18 aastakäik ♦ 1920 ♦ September, 18 ♦ Nr. 80 (262)

Gori joonistus.

— „Laske lapsukesed minu juure tulla, sest nende päralt on ministeerium!“

Prokuröör.

Luisse Westkirchi romaan. (Järg).

Aga prokurööri keeld oli Marleni araks teinud.

„Ah,“ ütles ta, „see oli õieti ainult Wegerich, kes Marhenkest paha rääkis, nagu oleks ta ühe peene herra armuke. Peale Wegerichi ei ole seda peent herrat äga keegi külas näinud.“

„Kas tahate seega ütelda, et Wegerich selle herra, võib olla, luuletas?“ küsis esimees.

„Arwata võiks seda temast juba. Kui ta kedagi vihkas, siis käsitas ta tõtt oma moodi.“

„Oli Wegerich ka seal, kui Teie ja Müller Marhenke leidsite?“

„Ei Wegerich ega keegi teine. Meie olime kahekesi.“

„Jutustage, mis seal sündis.“

Sorawas kõnes jutustas Marlen terve loo ära. Kõne oli osaw ja soraw ja awaldas kuulajate peale mõju. Iseäranis Frankenbergile meeldis see. Ta oleks peaaegu käsi plaksutanud.

Siis tohtis Marlen kõrwale astuda.

Sisse toodi Marhenke, Doora ema, praegune Peterson, kes käeseljaga silmi pühkis.

Doora oli ta ainus laps, hea laps, kes omast emast lugu pidas ja teda toetas. Ja ilus tüdruk, keda kõik armastasid. Potid olnud tema wastu kui lapse wastu. Ja nemad, Hinrich, Doora ja tema, tahtnud koos elama hakata. Kui Jumal õiglane olla, pidawat selle inimese käsi, kes ta tapnud, pahasti käima.

Ja rätikut silmade ette surudes hakkas ta nutma.

Peeter Wegerichi kohta ei teadnud ta midagi ütelda. Sama lugu oli Hinrich Peterseniga, Marhenke teise mehega.

Siis kutsuti Kurt Sonntag, Poti sulane, ette.

Tusaselt, silmad maas, astus ta saali, alumine mook pikal, trotsiw ilme näol. Katkendiliselt, wastu tahtmist wastas ta ettepanud küsimiste peale, mis wanaduse, kodu, usu ja eelkaristuste kohta käisid.

Siebenhauseni wald oli ta üles kaswatanud. Talust tallu oli ta sööma wiidud.

„Ja leeriajast saadik olete Teie sulane olnud?“

„Jah.“

„Kelle juures?“

„Kõrtsimees Poti juures.“

„Mujal mitte?“

„Ei.“

Esimees silmitses paberid oma ees.

„Leeriajast saadik? — Seda oleks üheksa aastat?“

Sonntag kehitas õlasid.

„Potid andsid mulle alati kõige paremini süüa ja kõige vähem pekka.“

„Ja siis olete tänulik. See on ilus. Nüüd ütelge meile, Kurt Sonntag, mis Teie Marhenke tapmistest teate.“

„Mina wiisin ta kohwri Bantelni ja andsin seal ta emale ära. See on kõik.“

„Teie sõitsite 25. sept. samal ajal Siebenhauseni teele, kui Marhenke sealt lahkus?“

„Jah.“

„Tema ei sõitnud Teiega?“

„Ei, läks Mülleriga.“

„Maanteed mööda?“

„Ainult esiotsa. Kohe küla ääres läksid nad jalgteele.“

„Teie sõitsite edasi?“

„Jah.“

„Ilma peatamata?“

„Jah.“

„Oli Teie wankris peale kohwri weel midagi?“

„Kartulid Firteni õpetajale.“

„Et kõorem peal, pidite tasa minema?“

„Jah, sammu.“

„Siis pidid jalkäijad teiega Bantelni poole minnes üsna kõrwuti käima?“

„Ma ei tea, kus nad käisid.“

„Kas Teie neid ei näinud?“

„Põõsad olid paksud.“

„Kas ei kuulnud Teie mingisugust karjatust, wõitlust, kukkumist?“

„Ei midagi.“

„Kes tuli Teile maanteel wastu?“

„Ei mäleta enam.“

„Kas keegi Teile silma ei paistnud?“

„Ei.“

„Teie olete eeluurimisel ütelnud, et Te sel õhtupoolikul midagi ei kuulnud ega näinud, nii wihaane olete Teie Marhenke peale olnud.“

„See on tõsi.“

„Ja kui surnukeha leiti, olete Teie tähendanud, et see tüdrukule paras olnud.“

„Nii, nii.“

„Mis oli Marhenke Teile siis paha teinud?“

„Mis ta kõigile tegi. Pidas mind narriks.“

„Kas Peeter Wegerich teda niisama vihkas kui Teie?“

„Sellest ei tea ma midagi.“

„Wärskendage oma mälu. Pidage silmas, et Teie siin armastusest wõi wihast hoolimata kõik peate üles tunnistama, mis teate. Kas tuli Peeter Wegerich Teile Bantelni sõites wastu, wõi nägite teda metsas hulkumas?“

„Mina teda ei näinud.“

„Ka tagasisõidul mitte?“

„Ka tagasisõidul mitte!“

„Hm.“

Esimehel oli kindel tunne, et selle tusase sõna-ohtra mehe käes otsitud niidi ots oli, mis kohe wõis hargneda, niipea kui ta lahti kisti. Toetust otsides waatas ta prokurööri peale.

Aga Paul v. Tüngen wahtis üksluiselt oma akti peale. Ta tundis proua Looa pilku oma peal. See põletas nagu augu ta silmalaugesse. Ja kui ta wahetewahel silmad üles tõstis, siis sündis see ainult, et kella waadata, mis esimehe kohal seinal tiksus, ja ta mõtles: „Jälle kümme minutit piina kannatatud. Jälle pool tundi!“

Esimees jatkas: „Teie elate sündimisest saadik Siebenhausenis, tunnistaja Sonntag, tunnete seal kõiki, kelle keskelt mõrtsukat tuleks otsida. Ütelge meile, kas on Teile enne või pärast kuritööd, või selle ajal, mõni asi Peeter Wegerichi või mõne teise isiku juures silma paistnud, mis Teis kahtlust äratas?”

Sonntag wiiwitas silmapilgu. Ta silmad libisesid pikkamisi üle kohtunikkude, prokurööri ja kaebealuse. Ja et sel silmapilgul Tüngen silmad parajasti üles tõstis, ristlesid nende pilgud. Segadusest hoolimata torkas Sonntagi kohmetus prokuröörile silma.

„Mul pole mingisugust kahtlust,“ vastas ta wiiwitades.

„Tuletage meelde,“ tungis esimees. „Mõtlege oma wande peale. Teie ei tohi midagi salata, waid võite ainult siis midagi ütlemata jätta, kui see Teile enesele kahju teeb.“

„Minul ei ole mingisugust kahtlust,“ kordas Sonntag.

Gerlach tõusis üles.

„Kas võib tunnistaja mulle ütelda, kas talle Bantelni minnes või sealt tulles mõni jalgrattasõitja wastu tuli?”

„Võib olla, et neid seal oli. Tee oli hea. Seal on alati neid.“

„Aga kindlasti Teie kedagi ei mäleta?”

„Ei.“

Esimees pööras Tüngeni poole.

„On herra prokurööril tunnistajalt veel midagi küsida?”

Tal oli kahju Sonntagi ära lasta, ilma et seletust saaks, mida ta temalt saada lootis, ja ta arwas, et Tüngen poisi suu lahti teeb.

Aga Tüngen tänas wiisakalt.

„Ma tänan. Aga mul ei ole tunnistajalt midagi küsida.“

Nii lasti Sonntag minema, ja Johannes Müller tuli saali.

Noormees nägi kõbusam olewat kui ärreteerimise päewal. Rawitsus isamajas oli hea olnud. Selgemini kui enne vastas ta küsimiste peale.

„Ma olen ka selle üle järele mõtelnud, mis ma kella pool neljast poole seitsmeni tegin. Kui ma erutatud olen, siis ei kuule mu pea sõna. Aga nüüd olen ometi kõik kokku arwanud.“

„Nii siis jutustage meile seda nüüd.“

„Jah, kui Doora mu minema saatis, siis teadsin ka kohe, et ma teda olin wiimast korda näinud.“

„Kust Te seda teadsite?”

„Ma tean tihti, mis tuleb. Ei tea isegi, kust see tuleb. Arst arwab, et ma üsna terwe ei ole, sest et ma ainult seda näen ja mitte seda, mis minu ümber sünnib.“

„See on muidugi imestamisewäär.“

Müller nikutas pead.

„Jah, ma sooviksin, et see nii ei oleks.“

„Jutustage edasi.“

„Mina olin siis täiesti meeletu. Mul oli tunne, nagu oleks mu rinnas midagi katkenud; ma ei saanud küllalt õhku, jooksin ringi ja tahtsin õhku saada. Ja kuhu ma kõik jooksin, seda ei mäleta ma enam isegi. Aga siis korruga tuleb mulle jälle meelde, et ma Doorast igawesti ilma olen, ja see ajab mu nii keema, et maha heidan sinna, kus ma parajasti olin, näo rohusse rõhun ja nutan.“

„Millal ja kus see oli?”

„Nüüd tean ma seda. See oli wististi käänakul, kus Leiningeni maantee Siebenhauseni pöörab ja mäest alla läheb. Ja widewik jõudis juba kätte. Seal sõitis üks ratsasõitja minu käest üle. Ma ei teadnud ju, kus olin. Ja parema käe olin ma wististi teele sirutanud. Ja tema ei wõinud mind näha, sest et tee käänas ja teisel pool noored kuused kaswawad nagu sein. Ja kui ta mind nägi siis polnud tal enam aega ja ruumi kõrwale pöörata, waid sõitis mu käest üle. Kuid see oli mulle ka ükskõik. Ma nagu ei tundnudki seda. Alles „Poolkuus“ tundsin, et haawatud olin, ja nägin, et käsi werd jooksis.“

Põlewa huwiga oli Gerlach kuulanud.

„Kas rattasõitja maha ei tulnud, kui nägi, et ta Teie käest oli üle sõitnud?”

„Ei. Ta sõitis edasi.“

„Kas mäletate, kuhu poole?”

„Ta tuli Leiningenist ja sõitis Siebenhauseni poole.“

„Kas mäletate, missugune ta wälja nägi?”

„Jah. Ta on mul veel selgesti silma ees.“

Tal oli peas kõwa pruun kübar ja seljas pruunikas mantel — wihma pärast.“

„Kas tunneksite ta ära?”

Müller mõtles silmapilgu ja raputas siis pead.

„Tema nägu ma ei näinud, ainult kübarat ja lehwiwat mantlit. Ta läks kui wälk minust mööda.“

„Silmitsege kaebealust. Kas wõis tema see ratsasõitja olla?”

„Ei. See oli keegi linnaherra, peene herra.“

„Millest Te seda arwate?”

„See on näha. Juba sõidust. Ta istus kui pilt ja sõitis kui kiirrong. Oleks wõinud ohwitser olla.“

„Ja ta sõitis Siebenhausenis?”

„Jah, sinna poole.“

Tüngen tõusis üles. Ta silmad läikisid.

„Ma palun ka mõnda küsimist tunnistajale ette panna. See tundmata mees, kes, kui tapmine ju ammu toimetatud, kohast mööda sõitis, kus mõrtsukatöö mitte ei wõinud sündida, ei huwita prokuratuurat. Ma palun tunnistajat meelde tuletada, kas ta metsas kedagi kahtlasemat isikut ei näinud.“

„Ma palun herra prokurööri kaitse abinõusid mitte arwustada,“ hüüdis Gerlach punastades.

Tüngen ei wastanud. Esimees ütles mõned lepitawad sõnad.

Järgneb.

Torm weeklaasis.

Kui katkew ja kõlised farfori waas,
kui keel mis wibreerib — on naine.
Ta armastab: temas on kõik — üks ekstaas,
üks tunde ja õrnuse laine.

Kuid, siiski on tunnid, ta kujunend hing
nii seesmiselt suureks ja rikkaks,
nüüd rahutult otsib, jääb kitsaks see ring...
Kui muutuks ta tujukaks plikaks.

Minoorilik kurbtus ja melankoolii,
see tuleb ja kaob ka warsti.
Ei sõnad ei äita siin ialgi,
waid — armuga haiget wõid arsti.

Siin, imedes uimastust anduwast suust
ja murdes neid katkewaid worme,
sa rahustad, põledes lihast ja luust,
ta hinge ja mõtete torme. —

Hans v. Käck.

—o—

Jätke inime.

Ei teie „taewased olewused“
minu südant ei süüta,
ei teie „inglite iludused“
minu silmi ei rõõmusta:
käte panen neiu üle ümber piha,
kellel on werd ja kellel on liha —
minule jätke see inime,
inglite wäed wõtke omale.

Alfa Beta.

—o—

Haawatud.

Mul haawatud oli süda,
hing haige ja tõbine rind,
et asjata olin nii kaua
ju ootanud, otsinud sind.

Sain üürikest sinuga kokku
ja pöörand ju saatuse ring:
mul suudlustest huuled on haawul,
kuid terwed on süda ja hing.

Alfa Beta.

—o—

„Madonna“.

Must kübar ja lehwivad süled...
Pilk uhke ja kõnnak nii kõrk...
— Oh, jälle sa wastu mull' tuled —
ma waene ja armetu, nõrk!...
— Kes oled sa?.. Unistus?.. Ingel?.. —
Nii pea mul mõtetest kees.
— Ma suudleksin kirglikult hinge
ja nutaks, madonna, su ees...
— Mu sõber, ol' julge ja nobe, —
wõin julgesti sulle ma kosta, —
tu'd ihu, nii ilust ja kohe
wõid saja eest ära sa osta!..

W. Morse.

—o—

Enkallidus.

Su hüpnos, mis mind halwas, tualeti aine,
see puudril pleegit palg, kunsthambad nagisewad,
see kõrges kontšas jalg, wattrinnad logisewad...
Kuis muutunud see meelihurmuw paine!
Nüüd juka sääres auk, äär wõidunud rinna tra-
farettil.

Täistopit puusel filmatorikaw mõhk.
Odoõri asemel wast kasimata hambus tsekitoidu
õhk.

Heast seebist mälestusi pole kortsus kätel.
Weel lõual üksik karw. Ja mittemoes olew nahk.
Ka kõhna näo nälgind miimik
ja weninud kostüümi wolte wäsinud koomik.
Ka kuiwand jalawarred nagu mulgi harusahk...
Kuis wõid mind kütkestada weel, kui sa i' jõua
end ehti moodiäri waateaknaks, minu süda?!
Sul tunnen kaasa, aiman sinu häda —
üks elukallidus ju kõigilt ohwrid nõua.

P. pois.

—o—

Kirjanduslik täna.

Laulab lepikus lind.
Ti—di—di—diuu!
Ent, nagu täkul, mõirgab mu rind
hi—ha—ha—hiuu!
Kui õitseb pildi peal tooming
ja wedelast sõnnikust sõreneb ergutaw hais —
o—o! milline mõtete pais!
siis walmineb looming.
Poendid!
maha autoriddedid,
schokolaad ja peedid!
Ei leia sa poleemikas paremat mõttekildu,
wõid hapu kurgiga wastast pildu.
Kui koerake, jookseb meil mõte,
tõstab jalga — sirts-sirts.
Teile ei meeldi see wõte —
siis laseme — pirts!
Sa rumal weel, publikum, oled,
sul kunstist on mõisted nii armetud, koled...
Su juhmusi raske on harida kohe,
rāpane lohe.
Kõik endised mõisted ja wormid me tallame maha,
iga kuu ajame naha,
traditsioone ei taha,
meil järgmises andes on paberil sõnnik ja sitt,
siis, publikum, maksa meil' raha —
ja oleme — kwitt.

Hans v. Käck.

—o—

Hjakohane.

— „Teie olete siis tema lapse isa?“
— „Ei ma olen ainult tema mees.“

P. pois.

—o—

Kodanik, kelle jaoks kohast riiki ei olnud.

Ainetel Henriik Saar (Ints).

Tõnis Nätske oli väike majaperemees. Et aga maja niisugune kolme väljauuritawa korteriga ning niisuguses kehwas linnajaos, nagu ta Tõnisel oli, kedagi ei toida, siis käis Tõnis ka weel töös.

Tõnis oli just niisugune riigikodanik, misugused kõik tšariaeg oleks pidanud olema, keera sõlm sisse, siis ta ka sees seisab.

Ühtegi lehte Tõnis ei lugenud. Onnetused ja kuritööd kuulis ta naine teiste eitede käest ja rääkis suukirjaniku osawusega mehele edasi.

Kui seltsimehed seitsmetuhandelist palka hakkasid nõudma, julges Tõnis, muudu waikne ja oma ette nohiseja mehike sõnada:

„Ei tea, kas me siis enam leiba osta jõuame?“

See arwamine oli seltsimeeste meelest sõgedus ja Tõnis sai niisuguse peapesu, et kui pärast naine teda ühe koduse asja pärast teda õhtul sõimas siis see talle tundus, nagu kõmitamine hobusele pärast wafu aetud sõitu.

Tuli streik.

Tõnis oli neid ennegi üle elanud; ta kahtles küll tööliste wõidu juures, aga uskus, et „mõned nädalapäewad pumiwad nad ikka wastu, kuni neil seda paberitosju weel taskus on.“

Streik tuli aga talle just parajal ajal. Oli waja katust tõrwata. Wiimase raha oli tõrwawaat enesesse tõnmanud ja millega ja seda tõrwajat weel palkad. Ja siis pidi eit maale minema toidupoolist tooma. Nii siis kõige parem aeg.

Ja Tõnis hakkas katust tõrwama.

Tõrwas ja tõrwas. Pool katust oli juba üle tõrwatud, kui korraga...

Et naine maal oli, ei olnud keegi, kes õnnetustest ja kuritöödest ajalehes oleks kuulnud, weel enam teadaandest, et kes hommikul tööle ei ilmu, langeb sõjakohju alla.

Oleks Tõnisele keegi sellest teadaandest, mis küll uulitsanurgalgi Grand-Mariina kuulutuse kõrwal tahwliil seisis, piukstatanudki. Tõnis oleks kas wõi kõige tõrwamata katuse poolega tööle läinud, aga... oli suur aga ja selle ajal tuli aga taga.

Restawratsioon.

G. Tõnisson (Gori).

Tõnis tõrwas edasi ja wedas rammusat — ju siis ikka ka toitwat — tõrwahaisu ninna.

Järgmisel hommikul peatas tema ukse ees auto.

— Mis see siis tähendab?.. Rikast onu ei ole... Wiimati on ehk ausa wabrikus teenimise eest ministriks tõstetud... Igatahes, mis siis muud.

Mõte ministrit Tõnis teadis; oli temaga koollis ühes olnud ja nii mõnigi kord oma leiwakotist talle rehkendusetüki eest juustuga wõileiba annud.

— Wast oli jälle ministrite puudus ja sel mehel tuli kooliwend meelde. No ja. Waat, kus hea koolisõber.

Koputati ja astuti sisse, et kui aeglane Tõnis alles „sisje“ sai ütelda, tulijad juba sees olidki.

„Kas teie olete Tõnis Nätske?“

„Mina jah.“

„Istuge ja sõidame.“

„Nüüd kohe?.. Wast ma tohin herradele enne punn wiina pakkuda liiguks — eit tõi mul selle sekipiirituse juba ära.“

„Ei. Tulge kähku.“

„Jah,“ sõnas Tõnis. „Riigiasjad on suured asjad, pole põrmugi aega napsi wifata... Ega te ei tea, kuhu mind pandaks?“

„Küll ise näed.“

„Ha-ha-ha! Toredad mehed, ei taha ütelda. Eks ma ise näe jah. Eks ma nori kooliwenna käest omale selle tööministri kohta — ma eluaeg töömees olnud.“

Nüüd märkab Tõnis, et autos püsjidega sõdatid.

„Mis ma n'nd ütles,“ naerab ta. „Kui kohe waltsus, siis ka wägi kaafas. Et keegi kallale ei tuleks... he-he-he! Ei tule nad Tõnis Nätskei tapma ühti: üüri-istega pole kellegiga pahandusi ja eit on pärast suuremat õuetüli kõikide teiste naisie, a heaga rääkind... Aga noh, kui see mood on, olgu peale. Wõi panete mind sõjamineistriks?.. Ei noh, mis sõjamineister ma olen, aga waat, — tööminister: rauatreimine on minu käes, nagu niit ja nõel ja tõrwamine...“

„Küll ja saad tõrwatud!“

„Ah, saan?.. No see on kena! Naljamehed! Siis ikka tõesti tööminister. See on hea.“

Ja Tõnis otsustab eneses, et ta seni weel streikida lubab, kuni ta oma katuse jõuab ära tõrwata.

*

Alles traataias sai Tõnis aru, mis pärast talle seda kallist autosõitu tehti. Nii õnnelik, kui ta oma esimesel autosõidul oli, nii õnnetu oli ta nüüd. Eite polnud ka kodus — wast mõni warastab tõrwawaadi õuest ära.

Ja see sõit loomawagunis.

Et seal raputas, ei teinud wiga, aga...

„Meie Isja, kes ja oled taewas...“

*

Kui Tõnis ja teised üle piiri jõudsid, wiidi nad ähte komisjoni.

„Tõnis Nätske.“

„Mina.“

„Oled juut?“

„Ei ole sid.“

„Enamlane?“

„Ei ole.“

„Mis? Kas kommunist ei ole?“

„E—ei ole.“

Wastuwõtmise tribunaali mehed waatafid üks-teisele otsa. — Ei ole kommunist, aga kaaskirjas oli öeldud, et kommunist. Mis pagana wigur see siis on. Wast wahetati teel ümber... Aga nad tulid plombeeritud wagunis: siis oleks wõidud Lenin ka ümber wahetada.

Kolm päewa järgemööda pidas tribunaal oma istumisi küsimuse üle, mis selle Tenis Njatskega teha. Peeti kõnesi ja hääletati. Iga kord peale hääletamist wõeti uuesti sõna ja nii edasi.

Kui juba 57-es kord hääletati ja seltsimees Tjomnõi weel uuesti rääkima tahtis hakata, tuli üks kange komisjaar ja küsis, mis aru peetakse. Talle räägiti asi ära ja ta käskis Tõnis Njatske ette tuua.

„Oled enamlane?“ küsis ta.

„Ei ole,“ wastas Tõnis.

„Teisse ilma,“ oli lühike otsus.

Tõnisele lasti kümme plommi kehasse ja reis taewa algas.

*

Tõnis Nätske jõudis taewawarawa ette. Ta kõlistas ja jäi ootama.

Peetrus tuli.

„Mis ja tahad?“

„Tulin oma Jumala armulise pale ette...“ Enam ei saand ta rääkida, wihane Peetrus kähwatas wahele:

„Sa roomaja! Kas ja ei tea, et Jumal on troonilt heidetud ja tema asemel on nüüd inglite jaadikute nõukogu...“

*

Praegu ootab Tõnis Nätske opteerimise komisjoni eesruumis, et Taewast Põrgu pääseda. Aga see Põrgu opteerimise komisjoni töötab, nagu opteerimise komisjoni kunagi.

Wahe peal on aga ka see minister, kes Tõnisele autosõitu lasi teha ja muud hullemat, aru saanud, et ta eksis ja kawatseb Tõnist tagasi tuua lasta.

Kas ta aga teda enam kätte saab?!

—o—

MOTTEMÖLGUD.

Meeldib sulle mõni neiu, siis „oota“, kuni ta mehele läheb.

Keegi ei wõi elada õhust ja armastusest, aga flirdist ja tordist küll.

Ara waata kunagi salaja läbi naabri lukuaugu, sest kui hõlpsalt wõib sõna „oh!“ sul suust pahwatada...!...?

B. del M.

Truu ametnik Dshon-Kushon.

(üks Türgi muinasjutt, leitud wanawara korjates Singapuris).

Alek. Tammo.

Dshon oli riigiametnik ja teenis linna postkontoris. Waikselt istus ta wõre taga ja katsus hoollega täita kõiki seda, mis tõestas, et ametnik rahwa jaoks on.

Ja nii elas ta. Päewast päewa. Nurinata.

Ei olnud ju põhjust nurisemiseks. Kõik oli kõige paremas korras. Kuus tundi tööd, 20-st kuu-päewast kuni 30-ni rahwaköögi rammus lõuna, siis 1-st kuni 20-ni kolm rooga päewas (silk, leib, weji — weji, leib, silk jne), kesdrituba sellekohase dekoratsiooniga — ja mis pidi siis himustama inimene, keda harilikus elus kutsutakse ametnikuks ja keda riik korralikult warustab „modern tankidega“, pintsoli nahaga, jääse raswaga ja hap.... pardon, raswa heeringatega.

Ja Dshon ei himustanudki muud. Ta oli kõigiga rahul. Sest Dshon oli truu ametnik.

See oli talwel, kui kesdritoa temperatuur Dshonile rinnus walu tegi ja teda raskesti kõhima pani. Siis palus Dshon ülemuselt lühikeajalist puhkust, et parandada terwist.

Ja ülemus seletas. — Kütke korralikult tuba... Haiguse rawitsemiseks, mis enese lohakuse läbi sündinud, ei tohi ametnik kroonu aega raisata. Teine asi, kui te' ennast teenistuse ajal küümetanud oleks, wõi jälle riiklistes huwides, siis oleks puhkus mõistetaw, kuid nüüd... ja kas te' ei tea, et korralik ametnik peab kasutama aega riikliselt tähtsate asjade ajamiseks, aga mitte niisuguse tühja ajawiite peale, kui terwise parandamine.

Kui ülemus nii seletas, jäi Dshon rahule. Ta tahtis korralik ametnik olla.

Ühel päewal, kui Dshon kodus oli ja koikus lamas, koputati ukse pihya. Waewalt sai Dshon „sisse“ hüüda, kui üks awanes ja tupp keegi mees-terahwas astus.

— „Tere, Dshon.“

Dshon tuletas meele, kus ta warem sarnast häält kuulnud oli. See hääl tuli nagu tuttaw talle ette.

Wõõras astus lähemale ja istus koiku äärel.

Nüüd tundis Dshon, et see markidega hange-daja — 1. järgu ametnik Wink-Shink oli.

Ja Wink-Shink rääkis: „Tõuse üles. Mis sa siin wedeled. Tule kontori.“

Dshon imestas miks Wink-Shink teda õsjel kontori kutsus ja waatas küsiwalt Wink-Shinkile otja. Wink-Shink muigas kawalalt, wõttis suure paberirulli kaenlast ja ettewaatlikult, nagu hoiaks ta ishekileiba käes, keerutas selle lahti.

— „Ää.... mis need on?... Mis?... Sõdurite, mõistad, sõdurite.... wigastud sõjameeste margid on need.... Ää... kätte sain... kuradi juut selle Tärtu wana... werehinna maksin, kuid

kätte sain... Ja need siin — ümbertrükitud 70-pennilised.... 20.000 tükki.... kõik wiin Soome... kuuled, Dshon, Soome wiin nad kõik ja siis.... ostan Tärtus trükikojas....“

Dshon naeris.

Koika serwal istus seesama herra, kes toona 150 ekspressiga marke wedas... suure käruga... mööda Wene tänawat....

Dshon naeris, sest kõik paistis talle väga imelik. See kärü, margid... Siis juut, kes kärü otjas purjesid seadis... Soome laht... Palaw päike....

Ja Dshon naeris. Naeris lõbusalt kärü otjas ja aitas juudile tüüri käända. Päike aga kõrwetas ja Dshonil oli lõpmata palaw....

Nad jõudsid Soome. Keegi ohwitseri riides isik wõttis neid sadamas wastu ja esiteles ennast Wene keeles:

— „Natschalnik pogramitschnoi straashi — stabs kapitan Konjakoff.“

Juut kumardas maani, rullis paberi seest suure pudeli wälja ja sõnas:

— „Herr schnaps kapiten besgranitschnoi kraashi, mei toop teil she budel peeritust, echt peeretust ja palup lasta lebi need kastet nit market...“

Dshon naeris. See ei olnud ju juut waid Wink-Shink, kelle juures ta talwe palitu ja must nurpantis olid. Dshon naeris, sirutas laisalt omi roidunud konte ja uinus....

Soomes oli nii soe, soe....

Perenaine aga, kes Dshoni koiku juures seis ja Dshoni kuuma otjaest katsus, wangutas kahtlaselt pead.

* * *

Paar päewa pärast kirjutas kontori ülemus kõrgema ülemusele järgmise raporti:

Ametnik Dshon-Kushon on omawoliliselt teenistusest ära jäänud. Juba kaks päewa wiibib ta kodus äärmiselt purjus olekus (nagu minu poolt sinna saadetud käskjalg kinnitab). Niisugune omapealine teenistusest ära jäämine takistab kontori tööd ja wõib ellu kutsuda walitsuse wõimudele wastuhakkamise, ka kaasteenijate poolt, kes ametnik Dshon-Kushoni teguwiiisist eeskujus wõttes, streigi lahti wõiwad lüüa.

Kontori sisemise julgeoleku kaitseks, palun ametnikku Dshon-Kushoni, kui poliitiliselt kardetawat isikut, riigi piiridest wälja saata.

Terwitades Sind ja Sinu peret

Kontori ülem Dshon-Laimpom.

—o—

Keerdküsimus.

— „Kui Tallinnas uulitsal tüli lahti läheb, keda peab appi hüüdma?“

— „Politseid.“

— „Muidugi; aga ma küsin, keda hüüda, et ta ka tuleks.“

(—ts.)

—o—

Gori joonistus.

(Militsemehe walwekorrale minek.)

- „Jällenagemiseni, armsam! Ega su hobune wast jeobnud mehi ei pelga?“
 — „Ei hobune küll ei pelga, aga...“

AAREMARKUSED.

Henrik Saar (Ints).

Tõnisson rääkis Asutawas Kogus, et kui 61 väljasaadetu hulgas 4 ilmsüüta oli, siis ei ole nende tagasitoomine wõimata.

Muidugi. Meil on ju Wenemaal opteerimise-kommisjoonid. Andku aga palwekiri sisse.

„Tallinna Teataja“ annab nõu, et katkiseid ja mäkerdud rahasi wastu ei wõetaks, siis harjuneks inimesed rahaga wiisakalt ümber käima.

See on mõjuw abinõu küll, kuid mitte wäga. Wõin paremat soovitada: Igaüks, kes raha ära rikub, tehku uus asemele.

Asutatakse uus kodanline erakond.

Sellel on Riigikogu walimistel igatahes suured lootused. — Uus erakond on ikka puhas erakond. Veel süüta. Neitsilik.

Kas ei asutataks wastukaaluks ka mõni uus sotsialistlik erakond. Praegused on endid wäga ära sittand.

„Päewaleht“ noomib, et ametiasutused ei tohi isekeskis rüüs olla.

Aga wõitluses on ju elu.

Ja mõtle, kas pole huwitaw, kui maakonnawalitsus wallawalitsusele alla jäeb. See on niisama, kui mõni poesõll keeraks jõumees Tihase kahe õla peale.

Ei! Jonni ei maksa jätta.

—o—

Luulearmastaja.

- „Mida teie, proua Leige, loete?“
 — „Luuletusi ... Marie Underi sonetid.“
 — „Ja mis üle te seal mõtlete?“
 — „Kust see talw peaks puid saama!..“

Gori joonistus.

ÄRAWALITUD.

Ajakirjanik: „Mispärast ei aja sa neid rahawahetajaid templist välja, sest nad rüwetawad seda püha paika.“

— „Tagane minust, saatan! Need rahwapojad austawad ja armastawad mind ja nende käsi peab hästi käima siin maa peal.“

Tagaparemaks!

„Teie peaksite wõrakeelsed sõnad ära õppima“

— „Oh, ma blameerin ennast juba nendega, mis tean!..“

Marukoer.

(Stseen).

Suvine hommikupoolik.

Uutsi talu karjapoiss Pita jookseb hirmsa kisaga õueväravast sisse:

„Appi, appi! Tulge appi!”

Tüdruk Kadri, kes õue peal kuuri all kesk-hommikut unetanud, üles hüpates: „Mis sa röögid? Mis sul ädä om?”

Karjapoiss: „Maru koer tuli karja manu.”

Perenaine (toast välja jookstes): „Mis kisa sii om? Mis sii Pita lõugap?”

Tüdruk: „Maru koer ollewet karja manu tullu.”

Perenaine: „Wõh, kuku ätike! Kos me Muska jäi?”

Karjapoiss: „Mia 'i tää Muskast kedägi: tedä täembe karja man es ole.”

Perenaine: „Kas ta mõnda luuma purre kah?”

Karjapoiss: „Kessi? Muska wah?”

Perenaine: „Mis Muska! Sii wõõras koer iki.”

Karjapoiss: „Es pure. Mia näi, et Saardelaane muult tulep üits wõõras muult rantskaalage koer, änd taga jalge wahel tõlli, nõna ihen mahan. Mia kaie, kui ma karja mant kodu poole juuskme saie.”

Perenaine: „Wat kost olegi aru: temä jätap karja mõtsa üdinde ja joosep esi mant ärä. Kes tiäp, kos nüid looma jäiwe, wõi mis koer nendege tegi. Kes wastap pildra selle iist, kui looma kohkile kurja pääle lääwe, wõi kui koer mõne eläje ärä purep. Kas sii siu sitt palk kah kedägi asi om? Kos miu terve kari — uhke Angleri lehmä — ja iluse willä ja riia nurme! Mis sa ütlet pildra, kui nüid kedägi kahju om tettu. Siul ei ole täie kah nõnda pallu pähän ega kaska karwe ihen, et miu kahju kinni masja.”

Karjapoiss: „Mis ma sis pidi laskma ennest koeral ärä kisku wõh, sis os su süä tahes saanu?”

Perenaine: „Sis lasken ka kisku. Ei tää, kel siust ädä os ollu. Waene laits os, esiki elät siin tõiste armust, ku sant kunagi, ja oiap wiil kah esi ennest, ei tää kos sut waja 'i ole!”

Tüdruk: „Näet mõtsawahht ja mõtsasaks tulewe meile.”

Perenaine: „Oeh, et su oletuse kiha küll. Nüid om wiist eläje puha mõtsan. No üttele, mis sa tahat õge ärä tetä pildra. Ku ma wõta pildra ja nakka sulle andma, nõnda 't tagaots tolmap nägu kütis.”

Metsawahht (wärawa tagant): „Ter' perenaine! Mis sa prassit siin?”

Perenaine: „Mia wõta karjatsega. Kost pää otegi otsan inimeseloomal, jätap eläje mõtse sinna paika ja kakkap kodu. Kes tiid, kun nüid kari otsage om.”

Metsawahht: „Ei ole koskil: kari olli iusti karjataa pääl kuun, looma magastwe. Mis si karjapoiss sis kodu juusk?”

Perenaine: „Jah, kulle nüid temä aru. Temä nannu üttele koera ja arwanu kohalt, et maru koer.”

Metsawahht: „Mänd' si koer olli?”

Perenaine: „Muust ollu.”

Tüdruk: „Ja rantskaalage.”

Karjapoiss: „...änd jalge wahel.”

Metsasaks: „Ja kus tema nina oiap?”

Karjapoiss: „Nõna olli ihen mahan, tuli joosten nuuli Saardelaane puult.”

Metsawahht: „Sii om siijama jah.”

Perenaine: „Mänd' sii?”

Metsawahht: „Kes Wares-Jaagu pullikse, Käärdi-Kaie karjatse ja Linnas-Laosse lesjänaise ärä purre.”

Perenaine: „Kunas sii olli?”

Metsawahht: „Täembe ommuku enne süümäaiga. Aga kule, ega meil aiga 'i ole. Mine aa Jaak üles!”

Perenaine: „Mis te sest Jaagust tahate?”

Metsasaks: „Meil ajama sii koerama taga, sis tahap teda appima.”

Perenaine: „Ei. Sii... Jaak om pildra aige ja...”

Metsawahht: „Mis sa n'd a'ad. Ommuku lardsut alla eina maha, ku wikat punet kähen.”

Perenaine: „Ja sis sii... Ei ole aiga kah.”

Metsawahht: „No mis ta sis tegeme nak-kab?”

Perenaine: „Noh, neidsamasit... einu kuh- ja luuma.”

Metsawahht: „Ommukutsit einu jah? Täembe ja olla edimest kõrda niidide. Nagu mia ei tiiafs.”

Perenaine: „Ei, ega oma einu küll, aga jellel... Anne mihel om jääll all Luisa niidun kuhi luwwa.”

Metsawahht: „Luisa niidun wõib tal küll olla, aga temä esi üttele miule alla siinsa, et ei ole wiil seniaanti peotäitki einu puttun. Ahah, wat jääll Jaak esi tulepki. Tere, Jaak!”

Uutsi Jaak (peremees): „Tere, mõtsajäändi! No kudas käsi wäntap kah?”

Metsawahht: „Laseb iki kah mõne jongsu.”

Perenaine: „Jaak, tule siia!”

Jaak: „Mis sul jäl 's oh?”

Perenaine: „Tule, mis ma sul üttele.”

Jaak: „Üttele kõwembeste, ma kuule siiasamasse.”

Perenaine: „Ei, ma taas sul esiksi midäg' üttelede.”

Jaak: „Mis sala sossi sa sis taga aat?”

Perenaine: „Ei ole kedägi sala sossi, aga tule — noh!”

Metsawahht: „Jaak, tule meile raasik nõusse!”

Perenaine: „No tule ruttu siia, ku ma üttele.”

Jaak: „Mis ja sis tahab? Ootke üits kübeneke aiga. (Läheb perenaise juurde, kuulab mis see fosistab, lööb käega) Ah, tühja lartsu!”

Perenaine: „Ei tohi minna, kuulet!”

Jaak: „Ah, olen'd paremb õge rahu. Küll mia tiia, mis mia tii.”

Perenaine: „Sia 'i tiia kedägi. Ole wait!”

Jaak: „No kudas nii tõse lääwe sis. Näet, wa Pikk-Jüri tulep teiwäs sellän, ei püssi ega obest.”

Perenaine: „Tõse wiwe minnä, aga mia siu ei lasse. Pikk-Jüri temä kah mõne inimene — ei ole sadat rubla rahagi taskun.”

Jaak: „Ah, sia iki oma rahaga. Mis ja Pita, siin kügelet? Mine a'a kari ära kodu!”

Perenaine: „Mine jah. Joose ruttu, a'a kari kodu, sis läät mõtja lehmile ainu tuuma.”

Jaak: „No kos ta nüid läap. Esi 'i taha miugi laske kohékile minnä. Ta jo alle latse aru sihen: pelgäp tühjake. Ja mis ja sis arwat, wana inimselgi a'ap irnu pääle. Ära mine, Pita täembe kohékile. Minge, aage Kadriige kari kodu ja olge siinsa'an kodu ümmer, seni ku koer maha lastas.”

Perenaine: „Jah, sia anna aga õigust. Las' tõne tõmbap juurd palka ja siinap mahän ku wana sadu.”

Jaak: „Noh, es na's wõi siitsa'ast aiaft einu kitsu ja lehmile ette wiia.”

Perenaine: „Kun sul aian jääb kitsu om? Aap mudku pähle unenäo juttu!”

Jaak: „Mis ta 'i ole sis. Kos ta säält jäi sis. Aid kik eina sisse kasunu.”

Metsawahit: „Noh, kas tulet sis?”

Jaak: „Marukoera tagaa'ama wõh? Tule küll!”

Perenaine: „Kuulit: ei tohi minnä!”

Jaak: „Kos si me einawigel om?”

Perenaine: „Miu kähän ei ole kedägi wikla. Otsi esi oma wikla kun ta jul om!”

(Kari tuleb ammudes õuewärawast.)

Perenaine: „Kes teid lubas kodu a'ade? mis?”

Karjapoiss: „Peremiis lubas.”

Perenaine: „Kas peremiis om kellegi lubaja? Kas peremiis tiitap karjast kedägi, wõi om esi mõnda karja pidänu wõi ollu? Wat mia tiia küll karjast ja ole oma eluag karja pidänu. Lehmä pallast magawe sul mõtjan, poiss, tühjä kui löödsä, kihendewe löwwa laiali. Ei tää, mis mia neile ette anna. Et su sindre nahka küll ehites.”

Jaak: „Ah, jää wahel õge rahule, mis ja iki kaagutet. Pita, ega sa 'i tiia, kos me einawigel om pantu. Ta olli mul ütten warrege kohékile ära pistetu.”

Karjapoiss: „Jah tiia küll. Ta om ülewen lao pääl wastu looga painet.”

Jaak: „Ole wiks poiss, mine tuu alla!”

Karjapoiss: „Jah, siitsa'ast jalamaid.”

Metsawahit: „Noh, kas saap wahel?”

Jaak: „Jajah. Warsti, warsti!”

Pikk-Jüri (kes mõne teisega metsawahit-metsajaksä seltsis ilmunud). „Noh, Jaak, kähku, kähku! Koer joosep walda müüda ümmer kui löugaja müirkoer ja tiip rahwale jurma irnu. Wa „Loru-Joonas, okiratas, Matsi-Randsu kuur-mawaldas” olli Tehwändi kuusfikun kõbjast ja piibu pesi otsman. Kui nägi wa rantskaala puie waheld wilgsatewet, sis olli rada taga ja kiin ännä all: maa madsihi, rääbistik rabihi, kõndsä käisiwe kukruse, pask lemmend katen arun, es saa enne filmi öla pääle, kui Murumuna kõlgusse läwe ihen.”

Jaak: „Noh, kas saap joba?”

Karjapoiss: „Jah-jah, siin omgi.”

Jaak: „Anna warrepuul alla, ma wõta esi wastu. (Läheb wõtma, wars kukub ära, peab peaaegu pähe lööma, karjapoiss saab wigla tagasi hoida.) No, mis ja ütlet — pähä pidi lortjäme. Wiska wigel wankre pääle. (Wigel kukub kõlinal, perenaine jookseb, tahab ära wõtta, Jaak saab enne jaole). Ära iki joose (hakkab wikla otša seabma, perenaine tahab ära wõtma tulla). Dia oma käji mant! Waat kui paneme tii pääle obeşe kõrwa juuskma!”

Karjapoiss: „Odot, perenaine, las' mu maha tulla!”

Perenaine: „Ah sina ollitki siil wigla kätteandja. Odot, küll ja mu käest nüid saat! Wõi wiil maha! (Wõtub redeli alt ära). Istu siin, et sul küll saap!”

Karjapoiss (naerab): „Mis mul siin wiga istu. Ma 'i nakkagi istuma, käänä maha ja maga ku kuningas kass.”

Jaak (lähleb wigel seljas): „Noh, mehed, sõtta!”

Meeste poik (lähleb warades ja kärades, hõisates ja õllatates): „Õhõi! Wõtke maru koera kinni!”

Karjapoiss õllatab ülewal lakas kõigest kõrist kaasa.

Perenaine (katjub kõigist üle karjuda): „Jaak! Jaak!! Jaak, ära mine! Jaak, tule tagasi! Jaa-aak!!!”

Karjapoiss (lakas, perenaißt õjatades): „Waak, waak! Waak-wära-wiik-wäwä! Waak-wule-wak-wak-wik! Waa-aak!!!! (Kostab pauk). „Kui rõgus olli auk, sis käis üits kange pauk.”

(Järgneb.)

==o==

Ka nägija eksib.

— „Mis see tähendab, „Päewaleht” on Gailiti „Klounisi ja faunisi” Järele tegema hakanud.”

— „Kuidas nii?”

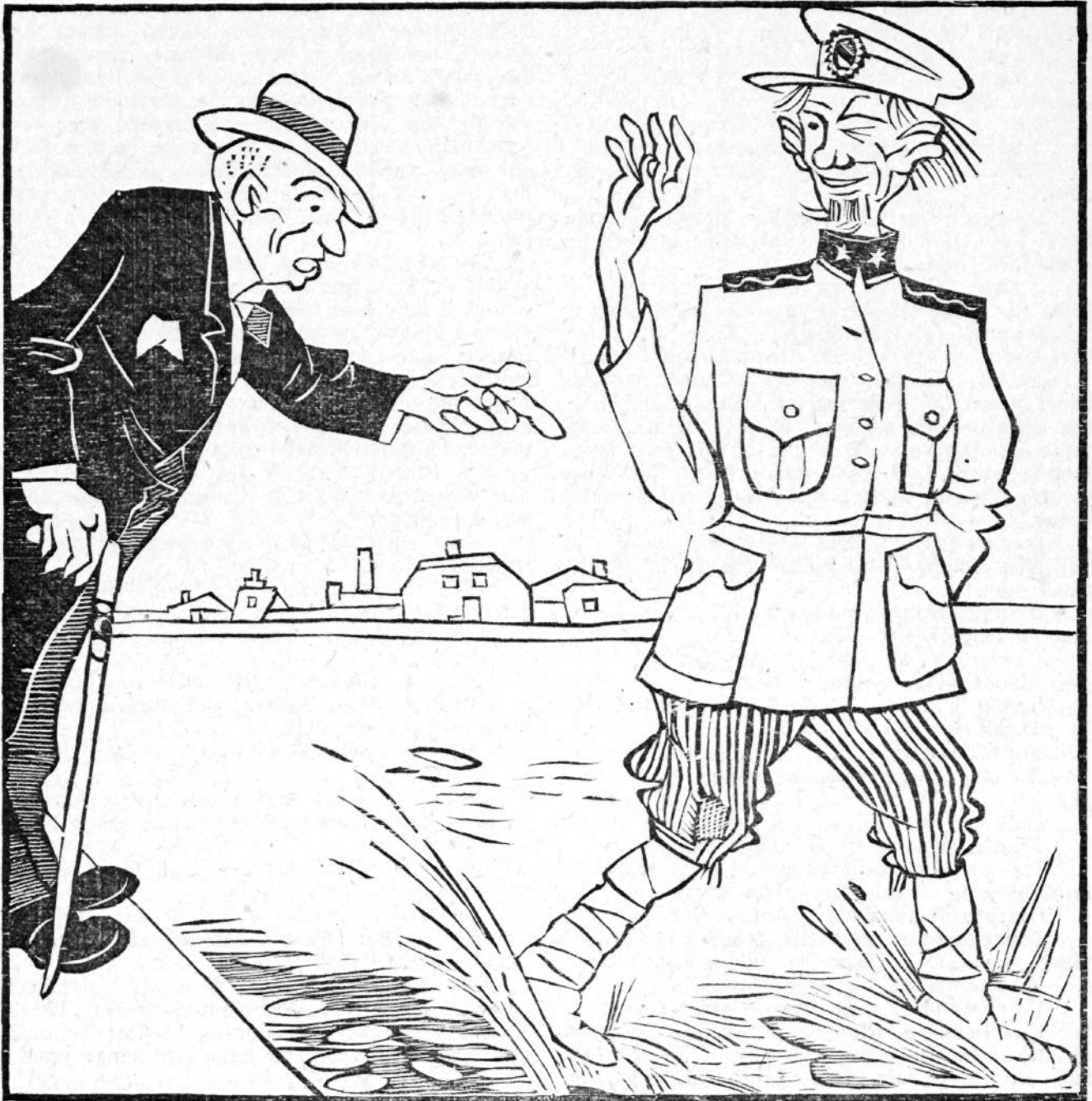
— „Wanu klischeesi tarwitab. Näe, selles numbris on üks püha pilt ja üks laste pilt...”

— „Ole n'd rumäl! Need on ju Hindrey karrikatuurid.”

Gifti Onkel.

—o—

Gori joonistus.

По платью встрѣчают.

— „Kuulge, mispärast kõnnite te sopa ja pori sees — kas te oma „autodest“ sugugi lugu ei pea?“
— „Ah, tühja kah! Peaasi kui ülemine pool ilus on.“

Mõtteapid.

— Paha, et haigused ja patt külgehakkavad, aga terwis ja heategu mitte.

— Iga päew õpid midagi uut ja unustad midagi wana.

— Mõni arwab, et ta seisab kõrgel, kui on roinud sõnnikuhuniku otsa.

— Armastuses wõidawad rikkad wanamehed naistesüdamed palju ennem, kui kehwad nooredmehed.

— Mõned inimesed joowad endid surnuks, et neil midagi süüa ei ole.

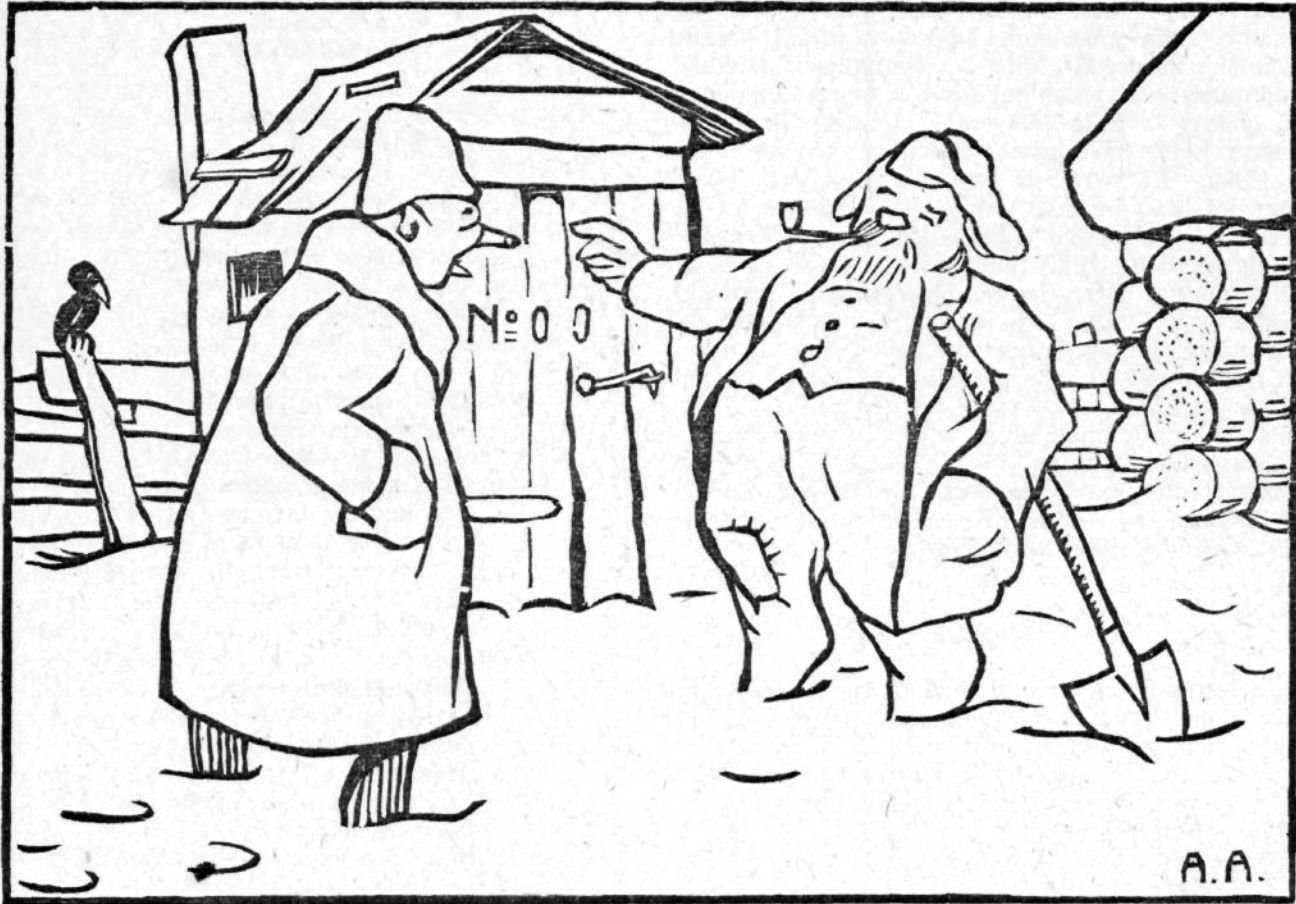

Meie post.

- Kuhu sa sõidad, wanapapa?
 — Petseri. Wiin telegrammi Tallinnast.
 — Petseri?! Aga niisuguse setukaga jõuad sa ju alles nädala kahe pärast sinna!..
 — Mis siis. Siiski rutem kui tilaraati mööda!..

- Minu mees sureb tohtri sõnade järgi kolme kuu pärast. Ma saatsin juba surmatelegrammi tema wennale.
 — Jumal, aga ta pole ju veel surnud?!
 — Noh, kuni telegramm kohale jõuab, seni... uhu ... hu ... u ... u ...

A. A. joonistus.

Korteririkkus talwel.

- Kuule, Oskar, mis löbu ometi pakub su wennale selle wiiekümneaastase wanapiiga ümber lipitseda, ma ei saa aru?..
 — Kas näed, tema onupoeg sõidab neil päivil Kuresaare...
 — Noh?
 — Ja ta lubas sellega Oskari kirja tädile ära saata, kes Kuresaares elab, sest jumal teab, millal kiri weel postiga sinna jõuab...

— „On siin, Pirital, mõnes suwemajaski korter saada?“

— „Selles ainukeses.“

— „Kui suur on wahetasu wõi „sisseastumise maks?““

— „Kakskümmend Inglis naela, neli sülta puud ja seitse puuda rukkid. Siis peab weel tünnik peremehe kuues toas täielise remondi tegema, elektri sisse seadma ja maja üle wärwima.“

1960. aastal.

- Tead, Frits, ma sain täna armastuskirja.
 — Onu! Aga teil on juba 60 aastat?!
 — No, jah, aga kiri on juba 1920. aastal posti pandud. 40 aastat tagasi!..

W. Morse.

Kirjandusline potpourri.

Aug. Häilo.

„Weri walla!“ hüüdis „Nukitsamees“, kes endale „Kolm näokatet“ ette oli seadnud, „Nõiasõrmuse“ sõrme pistnud ja „Rööwitud näisterahwa“ seltsis „Jumala saarel“ „Sinise purje“ wili istus. „Muinasmaal“ kerkis „Werimust“ „Ohrisuits“ üles ja seda nähes tuli „Libahundile“ „Raskuse waim“ peale. „Rändajate rüütlite“ „Karawaan“ tahtis „Maailma lõppu“ rännata, et seal „Saatana karusellil“ sõita ja „Klounide ja faunide“ tembutusi pealt waadata, aga „Lawiini“ langemist oli oodata ja selle tõttu olid „Inimene ja sfinks“ „Hiina keti“ teele ette tõmmanud, et keegi alla ei jääks. Et parajasti ka „Ohtu taewas“ punetama löi ja „Liiwakell“ paugutama hakkas, otsustasid „Eesti muistsed wägimehed“, kes „Odamehe“ juhatusel sinna olid tulnud „Moodsale daamile“ külla minna; kes, nagu „Jäljed liiwal“ näitasid, „Eelõitsengu“ aias, „Pühajärwe“ ääres wiibis. Sadas paras jagu „Toome helbeid“, kui külalised „Kirju reana“ kohale jõudsid. „Moodne daam“ oli oma „Kiirte pärja“ peast ära wõtnud, „Sõnajaala õie“ rinda pistnud ja suges „Wana latera“ walgusel „Taliharjaga“ pead. Peale „Suweöö armastust“ ütlesid wägimehed: „„Jumalaga, Ene!““ ja lahkusid, sest nagu „Kirjad Maarjale“ näitasid, oli „Kalewi kojutulekut“ „Sinihallikult“ oodata.

Nälgijad.

Eesti opteerimisekommissiooni tuleb Wene kommissariaadi ametnik, tõmbab õhku ninasse ja, näljaselt silmi pilgutades, küsib:

- Aga teil praetakse täna wist liha?
- Jah. Niisama, lihtne loomaliha.
- Muidugi wõiga?
- Jah. Ka wõid on wähe.
- Ja kartulad?
- Noh, muidugi, nagu ikka.
- Soustiga, muidugi?..
- Kuidas siis, kus liha on, peab ka kastet olema.
- Mina aga ei jõua wist enam lõunaks koju
- jään hiljaks. Tulin teie poole ja lõuna aeg läheb mööda.
- Wõi nii? Aga mis teil siis asja oli?
- Kodus meil muidugi lõunat sai tehtud, aga mul ei olnud aega süüa. Ruttasin teile.
- Tuleb ette wahel.
- Kas kotletid?
- Mis?
- Teil on täna wist kotletid?
- Kotletid jah. Lähete juba? Noh, nägemiseni! Wast astute jälle mõnikord sisse?
- Uksehoidja! Tooge mu kübar. Kuulge, sõber, kus on teil siin süljekauss?..

Wold. Morse.

Willased wärsid.

1.

Kui Wirus jalutad,
nii mõnda näha saad,
mis sest kõik rääkida,
üks teate muidu ka.
Wõib minna elu seal sul lilla.
Kuid kui on rahjal ots,
sind põlgab iga dots
ja su ees tõesti
on kõik teed püsti.

2.

Kord neiu ette ma —
oh, ilus oli ta,
kui sajarublane —
ma lastsin põlwili.
Kuid hirmus õnnetus mul juhtus:
mul traksid katki praks,
no waat, kus alles lops!
Ma kimbub tõesti
ja ei saa püsti!..

3.

Kord ema tütrega
sest hakkas riidlema,
et tütar herraga
läind meisa kõndima.
See ema oli hirmus tige,
kuid tütar wabandas
ja wastu seletas:
„Me olim' tõesti
ju ainult püsti.“

4.

Üks mammatütreke,
kes sai jalgrattakse
Dürkopi wabrikust —
wõis sõita nii et lust.
Kui aga tütar tegi sõitu
siis tuli wiperus
ja wäike õnnetus —
see ratas risti
ja wändad püsti!

Meie isa patwe.

mida Walga linna elanikud saadawad toitlusame-
tile igal hommikul, lõunal ja õhtul enne sööki.

Meie linna toitlusamet, kes ja oled Kamp-
manni majas, leib on otsa lõppemas turu peal,
seks aitawad kaasa spekulandid, saates teda üle
piiri Lätimaale, kust meile asemele toowad saha-
riini ja perulimi. Pühitsetud saagu sinu nimi, kes
ja ette ära nägid tulewat katastroofi ja ruttasid
elanikkudele appi. Tulgu meile sinu leiwatsekk,
et ainult temaga läbi saame, nägid ju minewal
aastal, nõnda saame ka tänawu ja ka edaspidi
leiwatsekkiga läbi. Sinu tahumine sündigu ühte
nagu meiega, nõnda ka spekulantidega, ilma nen-
deta oleks linn juba ammu näljasurmas olnud.
Meie igapäewast leiwatsekkki anna meile õytrasti,
meie saame temaga enesel küllalt tosku sees pi-
dada, kuna leiwa wõid ja õndsale Lätile wiia.

Anna andeks meie ülesastumised sinu vastu, nagu meie andeks andsime enamlastele, kes meid taganedes paljaks riisusid. Ära jäta andmata mitte kellegile leiwatšekkiki, nii waelele kui ka töowõimetule, waid päästa meid kõiki näljasurmas. Sest sinu pärast on nüüd kõik Walga elanikud, plikade wägi linnapoeft ja au igawesti. Amen.

Kokku seadnud Rummu Jüri.

* *

Narwa kaart.

Suweõhtul jalutan ma Narwas harilikult ükski. Teate, iga linn on huwitaw, kui teataw üksus, kui suur keha, kus töötawad pea, mõte, närwid, siskond j. n. e. Selles mõttes pühendas Emil Zola „Pariisi kõhule“ terwe romaani. Mul on teataw ilme iga Eesti linna kohta, aga Narwa oli mulle tundmata. Käin ja waatlen. Igal pool pidukuulutused. Kõik püüawad anesi. Tantsuõhtaid teewad päewast päewa intendantid kirjutajad, diwiisi staabi kirjutajad, „Ühistöö“ naised, mitmesugused muud gruped; pidusid näitemänguga peawad kõiksugu seltsid ja siin ümberlogelejad Wene artistid ehk õigemini — walgekaartlaste jäänused. Kinod on täis. Aias kahistab rahwas. Üks Araabia turg. Kõik keeled segi. Bulwaaril domineerib ehk weelgi Wene keel.

Minu ees lähewad tuigeldes kaks wanapoolet herrat ja peatawad ühe hea wälimusega maja ees, kus aken lahti, eesriiete taga paistab rahulik lambiwalgus, soliid mööbel ja waikus. Herrad naerawad, waatawad sisse ja tuiklewad edasi. Pärast seda ilmub aknale blondiin, alles noor plika, ja waatab uudishimulikult.

„Tule ära akna juurest!“ föreleb wana hääl. wist ema. „Joodikud wedelewad ümber! Ja mis neil tarwis oli. et nad meie aknast sisse wahtisid...“

„Nemad tahawad...“ Jumala pärast, ma ei saanud aru, mis see oli. Kõige ropem sõna ja nii armsalt, lihtsalt neikese suust öeldud. Kohe täielikult wälja. Imestan ja lähen. Teine päew kuuln järele, kas seal ehk awalikud naisterahwad ei asu... Imestawad, — majas elab täitsa wiisakas perekond...

Küsite: kas Narwa Eesti seltskonnas ei ole niisugust, noh, intelligent, kultuurilist tuuma, mille ümber wõiks koonduda ring, saaks asutet koht, mis oma wälimuse, takti, huwide tõttu wõiks saada kohaks, kuhu tahetakse minna, kus oleks Narwa waimline tsentrum, ilus shestis ja mõttes?

On. Niisugune waimline tsentrum on. See tekkis ühes wiina wabamüügiga „Eesti Seltsis“. Kõige parem kõrts Narwas. Wiina läbijooks kuus — kolossaal. Ohtuti muusika, joobnud paarid... Neiud (mitte awalikud) istuwad oma tuttawate põlwe peal, wäikesed kallistused, naer, elaw mõtete wahetus. „Eesti Selts“ on saanud tooniandwaks, aristokraatlikeks keskkohaks.

Päewa kolm ehk neli tagasi istusin sealsamas. Oli juba kaunis hilja, tubades koondusid mõnusasti laudade ümber soojad seltskonnad. Laia-

line naer, suured naljad, lõbu. Korraga tulewad puhwetisse kolm daami, walged rätikud, nagu talu-naistel, alla otsa peale seotud, näo warjamiseks. Kahisewad kleidid, kui mitte siidist, siis tärgetel. Küsiwad otsekohe, kas nende mehed siin olla. Juhatati järgmisse ruumi. Daamid astuwad sisse. Seal korraga surmawaikus. Siis hääl:

— Ah, siin ma sind leian!.. — Ja järgnewad heledad plaksud.

Heine räägib ühes salmis, kudas kaks herrat imestasid, et nad elus kudagi kokku ei passinud ja teineteisest aru ei saanud, kuni —

„erst als wir im Koth uns fanden,
da verstanden wir uns gleich.“

Hans v. Käk. —

—o—

Pärnu nurk.

Keegi wanamutter pakub turul teiste pahaks meelets kartulite eest maamehele enam, kui see küsida oskab. Sellekohase järelepärimise peale, kust ta rahaaugu leidnud, et nii pillawalt wa mammutnaga ümberkäia wõib, wastab eidekene wagusalt: „Minu poeg on pealinna wa rahapaberi wabrikus tööl, ja neile lubatakse wahel ka peale tunni oma jaoks raha walmis wirutada.“

— Puhas paber on wiimajal ajal ühes kõige muu krempliga kallimaks läinud. Seda ära nähes on wa wanapoiss Karu Jaan oma „saba“, mis wiimati õige kiriwane oli — juba mitmendad päewa walgest wälja andma hakkanud. Selle tõttu on kiiret paberi hinna langemist oodata, sest armastuse kirjadeks on nüüd Karu walge saba õige kohane. Peaks ta ainult kauemaks puhtaks jääma.

— Mart ae, lehes seisis, et Läänemaal keegi sõdur oma isa furnuks tsuskanud ja ainult paar päewa pogriss olnud, ju see on wiimsepäewa täht. Kui trahwi pole, toimetaksin ma ka oma wana eide teise ilma, 80 aastad teisel juba, ei märka weel mahja surra, näeb küll, et ei jõua enam hinge sees pidada, haganaid kokku osta nende wa wääratuseta waresjaagu munadega — kopsiks ära õige, kui selle järel kära ja kohut ei oleks?“

— „Mis seal seinakuulutusel õige lugeda?“ küsib linnamees teiselt, tšekinapju „sabas“ Jurkowiitsi poes. — Siin öeldakse, et piirituse lubad käest ka arawõetud wõiwad saada. — „Mikspärast siis?“ — „Nimelt siis kui napsi ka naistele annad wõi otsekohe pudelift upitad!“

— Muuseumis ja linnaraamatukogus on wiimati kahejalgsed rotid käinud — ja tajuks weel ühekordset abiraha 500 mk. suuruses meie tarkadelt linnaijadelt saanud. Wenmaal.

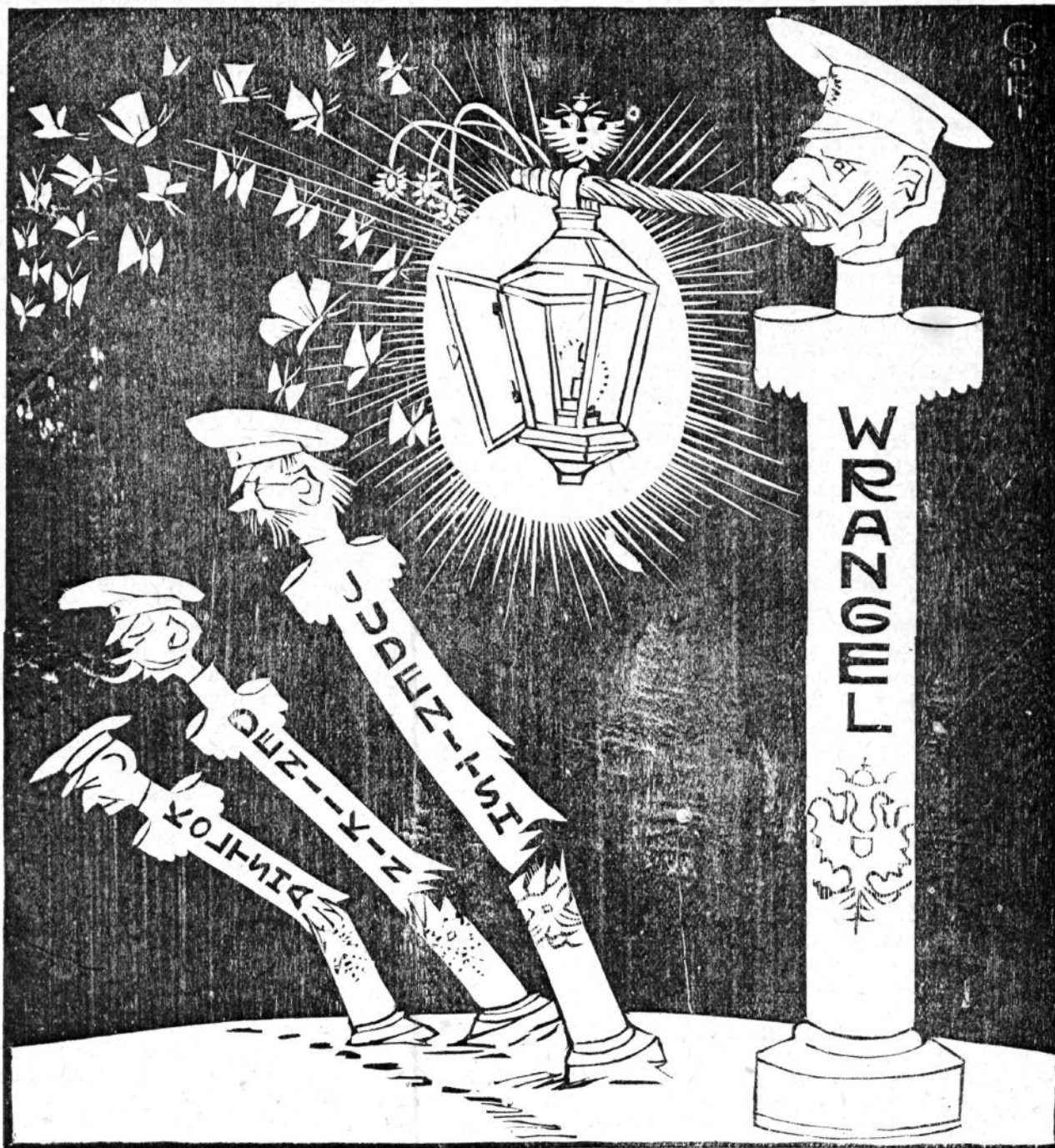
Kirjawastused.

Näpits. — Teie jaoks on hea nina sea nina.

Ants. — Joonistused meeldiwad, kuid toowad „päewakäsu“ nad. Ei mitte sellel kaptenil, waid... saate aru juba küll. Kuid miski muu, kui huwitaw, on Teie sülest soowitaw.

Leon Hart. — Puudub nalja start.

Gori joonistus.

— „Hoidke endid, liblikad! — Post on küll uus, kuid latern on wana. — Wõite tiiwad ära põletada!”

„Meie Matsi“ tellimise hind on nüüd: ¹⁰

Talitusest ise ära wies — 30 marka kuu. Postiga ristpaela all kätte saates — 33 marka kuu. Kinnitatud ristpaela all kätte saates — 40 marka kuu. Üksik nummer 9 marka.

Ilmub „Teaduse“ kirjastusel. Wast. toim. Henrik Saar (Kiwilombi Ints). A. Kummel'i (end. G. Kalla) trükk, Tallinnas